מעבירות שבידו. ואפילו תימא רבי יוסי הגלילי כגון דעבר תשובה ויהב דמי, אי הכי הוה ליה לוקח וליהדר: כיון דמעיקרא בתורת גזילה אתא לידיה לא: ומי האיש אשר נטע כרם ר': תנו רבנן "אשר נטע" אין לי אלא נטע, לקח וירש וניתן לו במתנה מנין? תלמוד לומר "ומי האיש אשר נטע כרם" אין לי אלא כרם, מנין לרבות חמשה אילני מאכל ואפילו משאר מינין? תלמוד לומר "אשר נטע", יכול שאני מרבה הנוטע ארבעה אילני מאכל וחמשה אילני סרק? תלמוד לומר "כרם", רבי אליעזר בן יעקב אומר "כרם" כמשמעו, לא חילל - ולא חיללו. פרט למברך ולמריח.

והא אנן תנן אחד הנוטע ואחד המברך ואחד המריח רבי יוסי אומר רבי יוסי אומר אמר רב חסדא לא קשיא *כאן בהרכבת איסור באן בהרכבת היתר, **האי הרכבת היתר היכי דמי? אילימא ילדה בילדה תיפוק לי דבעי מיהדר משום ילדה ראשונה אלא ילדה בוקינה *והאמר רבי אבהו ילדת שסיבכה בוקינה *בטלה ילדה בוקינה ואין בה דין עורלה? אמר רבי ירמיה לעולם ילדה בילדה וכגון דנטע להך קמייתא לסייג ולקורות *דתנן [הנוטע לסייג ולקורות פסדר מן הערלה] ומאי שנא ילדה בזכינהו דבטלה ומאי שנא ילדה בילדה דלא בטלה? התם אי מימליך עלה לאו בת מיהדר היא הבא אי מימליך עלה בת מיהדר היא [דהא מעיקרא לפירי קיימא] מידי דהוה אעלו מאיליהן *דתנן [עלו מאיליהן חייבין בערלה] ולוקמה בכרם של שני שותפין דהאי הדר אדידיה והאי הדר אדידיה? אמר רב פפא זאת אומרת "כרם של שני שותפין אין חייבין עליו מערכי המלחמה ומאי שנא *מחמשה אחין ומת אחד מהן במלחמה דכולן חוזרין? התם כל חד וחד קרינא ביה אשתו הבא כל חד וחד לא קרינא ביה כרמו רב נחמן בר יצחק אמר במברך אילן בירק והאי חנא הוא *דתניא המברך אילן בירק רבן שמעון בן גמליאל מתיר משום רבי יהודה בן גמדא איש כפר עכו, וחכמים אוסרין. כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן הא מני רבי אליעזר בן יעקב היא - לא אמר רבי אליעזר בן יעקב רחם "כרם" כמשמעו הכא נמי "נטע" כמשמעו - נוטע אין מברך ומריח לא כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב *ילדה פחותה מטפח חייבת בערלה כל שנותיה דמתחזיא כבת שתא *והני מילי שתים כנגד שתים ואחת יוצאה וגב אבל כוליה כרם קלא אית ליה כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב *מת תופס ארבע אמות דלק"ש דתרתי *לועג לרש דרף עושרו אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב חורגתא הגדילה בין האחין אסורה לינשא לאחין דמתחזיא כי אחתייהו *ולא היא, קלא אית ליה למילתא, ואמר *רבי יצחק אמר ר' יוחנן משום ר' אליעזר בן יעקב *לקט שכחה ופאה שעישאן בגורן הוקבעו למעשר, אמר עולא לא אמרן *אלא בשדה אבל בעיר קלא אית ליה למילתא, ואמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן משום ר' אליעזר בן יעקב *ילדה הפחותה מטפח אינה מקדשת את הודעים *והני מילי שתים כנגד שתים ואחת יוצאה וגב אבל כולי כרם מקדיש ואמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב

מת

תורה אור

מעבירות שבידו. ואפילו תימא רבי יוסי הגלילי כגון דעבר תשובה ויהב דמי, אי הכי הוה ליה לוקח וליהדר: כיון דמעיקרא בתורת גזילה אתא לידיה לא: ומי האיש אשר נטע כרם ר': תנו רבנן "אשר נטע" אין לי אלא נטע, לקח וירש וניתן לו במתנה מנין? תלמוד לומר "ומי האיש אשר נטע כרם" אין לי אלא כרם, מנין לרבות חמשה אילני מאכל ואפילו משאר מינין? תלמוד לומר "אשר נטע", יכול שאני מרבה הנוטע ארבעה אילני מאכל וחמשה אילני סרק? תלמוד לומר "כרם", רבי אליעזר בן יעקב אומר "כרם" כמשמעו, לא חילל - ולא חיללו. פרט למברך ולמריח.

והא אנן תנן אחד הנוטע ואחד המברך ואחד המריח רבי יוסי אומר רבי יוסי אומר אמר רב חסדא לא קשיא *כאן בהרכבת איסור באן בהרכבת היתר, **האי הרכבת היתר היכי דמי? אילימא ילדה בילדה תיפוק לי דבעי מיהדר משום ילדה ראשונה אלא ילדה בוקינה *והאמר רבי אבהו ילדת שסיבכה בוקינה *בטלה ילדה בוקינה ואין בה דין עורלה? אמר רבי ירמיה לעולם ילדה בילדה וכגון דנטע להך קמייתא לסייג ולקורות *דתנן [הנוטע לסייג ולקורות פסדר מן הערלה] ומאי שנא ילדה בזכינהו דבטלה ומאי שנא ילדה בילדה דלא בטלה? התם אי מימליך עלה לאו בת מיהדר היא הבא אי מימליך עלה בת מיהדר היא [דהא מעיקרא לפירי קיימא] מידי דהוה אעלו מאיליהן *דתנן [עלו מאיליהן חייבין בערלה] ולוקמה בכרם של שני שותפין דהאי הדר אדידיה והאי הדר אדידיה? אמר רב פפא זאת אומרת "כרם של שני שותפין אין חייבין עליו מערכי המלחמה ומאי שנא *מחמשה אחין ומת אחד מהן במלחמה דכולן חוזרין? התם כל חד וחד קרינא ביה אשתו הבא כל חד וחד לא קרינא ביה כרמו רב נחמן בר יצחק אמר במברך אילן בירק והאי חנא הוא *דתניא המברך אילן בירק רבן שמעון בן גמליאל מתיר משום רבי יהודה בן גמדא איש כפר עכו, וחכמים אוסרין. כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן הא מני רבי אליעזר בן יעקב היא - לא אמר רבי אליעזר בן יעקב רחם "כרם" כמשמעו הכא נמי "נטע" כמשמעו - נוטע אין מברך ומריח לא כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב *ילדה פחותה מטפח חייבת בערלה כל שנותיה דמתחזיא כבת שתא *והני מילי שתים כנגד שתים ואחת יוצאה וגב אבל כוליה כרם קלא אית ליה כי אתא רב דימי אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב *מת תופס ארבע אמות דלק"ש דתרתי *לועג לרש דרף עושרו אמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב חורגתא הגדילה בין האחין אסורה לינשא לאחין דמתחזיא כי אחתייהו *ולא היא, קלא אית ליה למילתא, ואמר *רבי יצחק אמר ר' יוחנן משום ר' אליעזר בן יעקב *לקט שכחה ופאה שעישאן בגורן הוקבעו למעשר, אמר עולא לא אמרן *אלא בשדה אבל בעיר קלא אית ליה למילתא, ואמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן משום ר' אליעזר בן יעקב *ילדה הפחותה מטפח אינה מקדשת את הודעים *והני מילי שתים כנגד שתים ואחת יוצאה וגב אבל כוליה כרם מקדיש ואמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב

מת

והקשית לך תיפוק לי משום דכעי למהדר משום לתשובה ליכעי כגון שהעמיעה על לחובן וכח שמשון והרכיב בה להיות פירות הרכבה לו: ומתי שנא מחמשה לחין. בריימתא היא לקמן בפרקין (דף מד.): בורגנ. חוזרין. מפני שהיא שומרת יבם לכולם: קריעת בית חמתו. שמת לזה אחר תמיכה: כל חד וחד לא קריעת בית כרמו. המיחד לו שלין לך בה נפן שלין לאנשים חלק בה: כי נחמן אמר. הא דקתני מתני' מריח מיהר במריח לין בירק דלא כעי למיהדר משום קמח ושם תאמר מין בשאינו מיט הוא ולימעיטא לה הרכבת איסור מ"ט מילו " פרט למברך ומריח, הא תנא הוא דלמר מיותר: כפר עכו. כן שמה: בת מני. דלקתי פרט למברך ומריח ולא סיפא דמילתא דרבי אליעזר בן יעקב היא ולפני הרכבת היתר לא תדר עלה: פחותה מטפח. שהיה שפל קומה ולא תגדה לעולם עד טפח: בל שהותיה. מדרבנן כל הימים עדלה טהגת בה דמתחזיא כבת שתא והכוחה שלוכין פירותיה לומר שפירות עדלה מותרין: קלא לית ליה. הכל לומרים כרם יש לפלוני משומה מכל הכרמים ויודעין שהיא זקוקה להבי נקט שתים כו' דסבר לה כמאן דלמר בתמכת ברכות (דף לה.) כרם רבעי תנן שלין עדלה טהגת בגטיעה לחת לחת בכרם שלם: בקריעת שמע. שחסור לקרות בלרבע לחמותו משום לועג לרש שזה קורה וזה ליט יכול לקרות: תורגמתא. בת חמתו: שגדלה בין הלחין. בני הבעל מחבה לחברה: למחויי כי לחתייהו. מי שליט מכיר בה ורואה לוחה שגדלה לחלו בסבור שהיא לחמותו ולומר שהשת לחמותו: לקט שכחה ופאה שעשאן. העני גורן שכיום הרבה כלחד ועשה מהן כרי: הוקבעו למעשר. מדרבנן דמחו לחזי שבור שגדל בשדהו: והא"מ בשלא ידעו הכל(ו) שבכתו מעט מעט ובטרין שגדל שם לבעל שכיום שכיעו לחו שיש על יד עליד ויודעין שם של לקט שכחה ופאה ופטור מן המעשר כדלמרינן בספרי וכל הלוי כי לין לו חלק ואחלה עמך"בדבר שלין לו טו חלק-ואחלה-עמך הוא שלא לעניים לויים שם מופקרים כשאר עניי ישראל: לויים הזרעים. משום כלאי הכרם דכתיב שלא תקדש המלאה הזרע ונכרלה לי דקסבר כדלמרינן בתמורת (דף סו:) קנסות ולוקו לחסרה תורה שלחל זרעים מדרבנן ניעהו ובכי הא כרם לא גזול רבנן שלחל זרעים: לחבל בעלים כרם. (ג) גדול שהיא שפלה קומה שלחל ולחביבה גזול עליה: מת

תוספות שאנץ

ואת אומרת כרם של ג' שותפין לאו דוקא נקט ואת אומרת דאשתני לא קאי אלא הני אמוראי דבי מדרשא דלא בעו לשנויי הכי סבירא להו הכיזהה"מ שתים כנגד שתים ואחת יוצאה וגב כזה. ולהכי נקט שתים כנגד שתים דסבר"ליה כמ"ד בברכות כרם רבעי שאין ערלה נוהגת בגטיעה אחת אלא בכרם שלם: הורתיה הבדלה בין האחין אסורה לינשא לאחין פ"ה בת אשתו הבדלה בין בני הבעל שיש לו מאשה אחרת דאיתחייא כי אחתייהו מי שאינו מכיר בה סבור שנשא אשתו. ולא היא דתורגמתא קלא אית לה ומותרת. והי לר"י דאמר בירושלמי אשת (חרש) [חמין] אסורה מפני פרואית העין וכמאן אזיא ר"ל דאתיא כר' אליעזר בן יעקב. ור"י אומר דאפי' למסקנא דהכא אזי שפיר דהאי תורגמתא כשהיא נדילה בין האחין ויודעין הטולם שאינה אותה אבל אשת (חונגרי) [חמין] שאינה עומדת אצלו אין נוחנין הטולם לב לחבחין א"כ (איבא לאו בין) [אחר למיסר] שאשתו של זה אמו של זו. אבל אמרי' בירושלמי החזרת והחורגת שנדלין זה עם זה אסורין לינשא ר' חנינא בן יוחן אר' יהנתבון באחרא דלא חכמין להון פי' ינשאי עצמן בפקפוק שאין מכירים אותן ותלק על תלמוד שלנו שמתירין בלאו הכי: לקט שכחה ופיאה שעשאן בגורן הוקבעו. פ"ה עני שכנס הרבה ביחד ועשה מהן כרי הוקבעו למעשר מדרבנן דמאן דחזי סבור שגדל בשדהו. וה"מ בשדה שכיוכנן בשדה ולא ידעו הכל שנהכנס מעט מעט וסבורין שגדל שם אבל בעיר כל שכניו ראו שכיום על יד על יד ויודעין שהם של לקט שכחה ופאה ומפטר מן המעשר כדאמרי' בספרי ובא הלוי כי אין לו חלק ואחלה עמך מי שאין לו חלק ואחלה הוא בא ונטל מעשר ראשון שלו יצאו לקט שכחה ופאה שיש לו חלק ואחלה עמך שאף לעניי לויים הם מופקרין כלשאר עניי ישראל ליה:

מת